

Spelfot

Smålandsringen - Medlemsblad för Smålands
spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

CORONATIDER

4 - 6

VARM OCH INKLUDERANDE

7

GRÖNA BOKEN-DANSER

17

FOLKDANSRINGEN SMÅLAND-ÖLAND

Folkdansringen Småland-Öland 2019

Address: c/o Emma Karlsson, Vittaryd Kronogård 2, 578 92 Aneby, 070-445 24 40, emka6610@gmail.com

E-post: smaland@folkdansringen.se

Hemsida: www.folkdansringen.se/smaland

Styrelse och ledamöter

Ordförande: Michael Lindberg, Toragårdsvägen 14, 352 50 Växjö, 070-790 59 30, ml.lindberg@icloud.com

Vice ordförande: Emma Karlsson, Vittaryd Kronogård 2, 578 92 Aneby, 070-445 24 40, emka6610@gmail.com

Kassör: Olle Andersson, Rydgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-800 76, olcarason@msn.com

Sekreterare: Irma Erlandsson, Vändstigen 6, 382 37 Nybro, 076-832 40 12, irma637n@gmail.com

Sven-Erik Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo, 070-525 96 49, se.arvidsson@gmail.com

Marie-Charlotte Olofsson, Tunvägen 3, 352 49 Växjö, 070-606 54 70, mch.olofsson@gmail.com

Monica Björk, Markustorp 140, 382 93 Nybro, 070-363 04 10, monicabjork54@gmail.com

Administrativt utskott: Michael Lindberg, Olle Andersson, Irma Erlandsson

Dans och musik, barn och ungdom: Emma Karlsson, Michael Lindberg, Marie-Charlotte Olofsson

Dräkt: Marie-Charlotte Olofsson

Slöjd: Sven-Erik Arvidsson

Hemsida: Olle Andersson

Spelfot: Olle Andersson

Medlemsregister: Olle Andersson, Irma Erlandsson,

Revisorer:

Lisbeth Davidsson, Uddabo 246, 382 92 Nybro, 0480-520 61, lisbeth.davidsson@hotmail.se

Åke Johansson, Kyanders gata 6, 594 31 Gamleby, 0493-530 07, ake-johansson@telia.com

Revisorssuppleanter:

Karl-Olof Carlsson, Furulundsvägen 8, 380 42 Målerås, 0481-311 30, eivorgothoskarsson@gmail.com

Jan Målberg, Varvsgatan 6, 392 30 Kalmar, 0480-214 04, jan.malberg@swipnet.se

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby, 0372-624 61, sejoson@hotmail.com

Dräktråd F

Irène Lindström, Karbingatan 16, 554 53 Jönköping, 036-16 48 77, irene.lindstrom@hotmail.com

Irma Edstrand, Kullgatan 20, 561 46 Huskvarna, 070-360 60 30, irma.edstrand@telia.com

Dräktråd G

Elisabet Johansson

Dräktråd H

Mary Bjerstedt, Resebövägen 26, Rismåla, 382 93 Nybro, 0481-151 49, mary.bjerstedt@telia.com

Irène Nilsson, Höststigen 2, 380 52 Timmernabben, 0499-241 45, laillaalice@hotmail.com

Valberedning:

Pataholms folkdanskille

IngMarie Rapakko, Åsevadsgatan 19, 383 35 Mönsterås, 0499-120 02, ingmarie.rapakko@telia.com

Mona Söderberg, Annelundsgränd 7 D, 383 31 Mönsterås, 070-661 66 34, mona.soderberg@telia.com

Östra Njudungs folkdanslag

Ulla Nordholm, Gereakulla, 574 76 Korsberga, 070-628 49 64, u.nordholm@live.se

Thor-Erik Rydén, Stenberga 61 Skogshill, 574 97 Vetlanda, 070-554 12 05, thorerik@hotmail.com

Folkdanslaget Värengillet

Ulla Karlsson, Fäbodvägen 6, 352 52 Växjö, 0470-818 35, karlsson_ulla@outlook.com

Gunnar Strååt, Grimvägen 20, 352 55 Växjö, 070-554 72 91, gunnar.straa@gmail.com

MEDLEMSAVGIFTER 2020

Folkdansringen Småland-Öland:

Medlem över 25 år 100 kr

Medlem upp till 25 år 35 kr

Därtill kommer avgift till lokal förening och Svenska Folkdansringen

NÄR FÅR MAN VARA I HATTEN IGEN?

Jag heter Sven-Erik Arvidsson och bor i Habo som ligger ca en mil in i Västergötland vid Vätterns kant. Vi har bott här sedan december 1990 men någon riktig Habobo blir jag nog aldrig. Vi bodde ett tag i Jönköping i Småland och var med i Huskvarna Folkdanslag vilket jag är fortfarande. Även om vi bytt landskap så hör Habo och Mullsjö kommuner efter en folkomröstning till Jönköpings län. Jag anser mig själv vara en ursmålänning. Om folk frågar var jag kommer ifrån så brukar de få till svars att jag ”kommer ifrån mósakanten inté Sydsveriges största nationalpark”. De flesta brukar se mycket frågande ut, men det är Store Mosse Nationalpark som ligger i Gnosjö, Vaggeryds och Värnamo kommuner. Den är cirka 8000 hektar stor. Mitt föräldrahem heter Björkelund och ligger i Norra Svänö. Där såg man inte till den närmsta grannen för det var en skog (som det var blått av blåsippor i på våren) emellan. Man kanske kan säga att det skulle vara ett perfekt boende i dessa Coronatider.

Min dansbana började på Skillingehus i Skillingaryd 1977 (tror jag det var) där Inger Grönlund var kursledare. Hon lärde ut alla gammaldanser men även många som vi kallar gillesdanser. Vi var två våningar under jord, på samma golv som de då välbesökta danstillställningarna med grupperna Wisex, Ingmar Nordströms och många andra. Då kunde det vara över 1200 besökande, men med vårt nutida säkerhetstänk får det bara vara 15 personer där på grund av att det inte finns någon riktig nödutgång. Det blev många besök på diverse danser i när och fjärran. Vi fick veta att Östbögillet i Värnamo hade nybörjarkurs och det var trevligt där så det provade vi ju på och där blev jag fast. Vi har nu kommit fram till 1981-82, vår organisations höjdpunkt med ett medlemsantal på drygt 62000 medlemmar. I Östbögillet var det ett gäng från Kärda. De hade en kurs i folkdräktssömnad som SKS (Svenska kyrkans studieförbund) anordnade. Den hoppade jag givetvis på och efter ett tag lärde jag mig även att sy stripade rynkor. På monogrammet på skjortan står S-E A S 1982 vilket står för Sven-Erik Arvids Son. Alla delarna har ju som vi säger ”krympt” väsentligt i garderoben så de har efterhand fått bytas ut. Det enda som är kvar är hatten, som är egentovad hemma i en lagmedlems mors kokspisuppvärmda kök för det skulle gå lätt att karda. Att vid inprovningen känna fårskitsinblandat såpvattnet rinna ner för ryggen och ner på golvet och alla ställen det rinner förbi på vägen är en känsla man aldrig glömmar. Östbögillet var en mycket resande förening. 1982 var vi på Färöarna och gästade Stigum Fast som hade sin dansstuga i Dalur på Sandoy. Jag fick bo hos Jens-Ludvig och Leonia i ett lite speciellt hus. När man satt på den väggfasta bänken i köket så hörde man ibland ”muu” bakom ryggen eftersom fåhuset var hopbyggt med boningshuset.

Nästa resa gick till Vildon i Österrike. På nervägen besökte vi ett lag i Führt i Tyskland och där blev det dans och övernattning. Efter några år blev det ytterligare en resa till Färöarna. Färden gick även till Danmark och vårt vänortslag, Nordlek i Göteborg och Åbo.

I Huskvarna folkdanslag har vi haft utbyte med våra danska vänner i Åhlsgårde og Omegns Folkedansere ett flertal gånger. Vi var ett av de två lag som nappade på att vara med på Folkdans de Luxe. Vår dansinstruktör Emma Karlsson satte ihop ett sammanhängande program med ett flertal danser vilket vi

Forts. på sidan 16

OMSLAGSBILD: Midsommarstången i Lessebo 2019.
Foto: Elisabet Johansson

TACK FÖR MIG!

Vid Smålands Spelmansförbunds årsmöte 2020, med en ytterst fåtalig medlemsnärvaro, tackade jag för mig efter 15 år som kassör. 2005 flyttade jag hem till Småland efter att ha bott 40 år i Västerås. Jag flyttade till Furuby, där Jan Erik Ekman, dåvarande kassören bodde. Han ”erbjöd” mig jobbet som kassör och jag tyckte det skulle bli roligt. Jag hade varit med i Västmanlands Spelmansförbunds styrelse och det kändes väldigt positivt att direkt få fortsätta vara med i en spelmansorganisation.

Jag bodde i Västerås när jag började spela fiol och där fick jag mina spelkompisar. I Västerås Spelmansgille samlades vi en kväll i veckan, oberoende av vilket instrument som spelades. Det var fiol, nyckelharpa, munspel, dragspel, gitarr och ibland bas. Vi spelade in 2 CD-skivor. Vi var några stycken som i olika konstellationer spelade till Folkdansgillet dansuppvisningar, vilket också resulterade i att jag fick möjlighet att göra flera utlandsresor tillsammans med folkdansare. Vi var i Tyskland, Danmark, Norge, England, Estland, Ryssland och USA. Det är en förmån att få ha så mycket fina minnen av mitt folkmusikaliska liv från den tiden!

Flytten till Småland innebar att försöka finna nya spelkamrater. Genom att omedelbart bli invald i spelmansförbundets styrelse fann jag nya kontaktyvägar. Här fanns också en durspelsgrupp som jag engagerade mig i och som numera ingår i Värends Spelmansgille.

Jag sitter och skriver när Corona-viruset, ett nytt virus som har blivit en pandemi över hela världen, har lagt locket på all verksamhet. Som drygt 70-plussare så har jag också hamnat i gruppen där jag helst inte ska vistas bland några andra människor. Det betyder att alla gemensamma träningar är inställda, alla konserter är inställda osv. Det är knappt man får åka till affären, men det gör vi, fast vi åker dit när det är färre personer i affären och vi håller avstånden. Jag spelar i min ensamhet och gör dagliga promenader i omgivningarna med min man, läser böcker, tittar på TV och handarbetar. Det finns ju faktiskt alltid gamla ”surdegar” att ta tag i, sådant som blivit liggande och som man inte ”hunnit med”. Allt handlar om prioritering.

Utöver min spelverksamhet sysslar jag även med släktforskning och det sätter inte viruset stopp för. Jag är medlem i Kronobergs Genealogiska Förenings styrelse och är även redaktör för deras medlemsblad KGF-Nytt, som utkommer fyra gånger om året. Jag har DNA-testat mig och kan sitta många timmar och fundera över hur jag kan vara släkt med än den ena än den andra. Så jag är inte sysslöslös!

Nu vill jag önska min efterträdare i styrelsen lycka till.

Viola Ek
f.d. kassör i Smålands Spelmansförbund

TYVÄRR HAR SPELFOT NÅTT AV DET VÄNTADE
MEN TRÅKIGA BESKEDET ATT
KORRÖFESTIVALEN 2020 ÄR INSTÄLLD!

LÄS MER PÅ SIDAN 5

SMÅLANDS SPELMANSFÖRBUND, SSF

Ansluten till Sveriges Spelmans Riksförbund, SSR
www.smalandsspelmansforbund.se

Ordförande: Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar,
0733-83 68 49, helene.ingvarsdotter@kalmar.se

Vice ordförande: Marianne Busk, marianne.busk@gmail.com

Kassör och registeransvarig: Gusten Brodin, Allévägen 32, 139 70 Stavsås
073-817 52 78, gustenbrodin@hotmail.com

Sekreterare: Håkan Alm, Grävlingvägen 8, 152 54 Södertälje,
070-877 58 44, hakan@alm-sjolinoland.se

Vice sekreterare: Britt-Mari Arvidsson, Nygatan 9, 566 32 Habo,
bm@gmail.com

Styrelsesuppleant: Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar,
magnus.lundberg1@gmail.com

Isa Sjölin-Alm, Östra kyrkvägen 3, 386 96 Färjestaden,
072-543 23 15, isasjolinalm50@gmail.com

Johanna Stenström, Östgötagatan 11, 382 34 Nybro, 070-572 00 67,
johanna.stenstrom@nybro.se

Revisor: Jan Sannas, Kullsvägen 5, 340 32 Grimslov
0470-75 02 39, 070-853 83 61, jan.sannas@gmail.com

Nils Wiberg, Mala 3208, 280 20 Bjärnum, 0451-191 14

Revisorsuppleant: Yvonne Lundell, N Storgatan 25, 575 32 Eksjö,
0381-304 06, 070-680 94 40

Valberedning: Sune Johansson, Saturnusvägen 3A, 393 51 Kalmar,
0480-172 47, 070-597 67 84, sunejkalmar@gmail.com

Irène Lindström, Karbingatan 16 A, 554 53 Jönköping,
070-494 85 38, irene.lindstrom@hotmail.se

Försäkringsansvarig: Britt-Marie Arvidsson, se ovan

Arkivansvarig: Håkan Alm, se ovan

Notlager: Heléne Ingvarsdotter, se ovan

Hemsidesansvarig: Jan-Erik Ekman, Liarumsvägen 799, 298 94 Linderöd
jan-erik.ekman@telia.com

Låtkommitté:

Magnus Gustafsson, Häringegård 1, 360 47 Värends Nöbbele,
0470-353 56, 070-636 61 34, magnus.gustafsson@kronoberg.se

Lars Svensson, Torslunda 112, 386 96 Färjestaden,
076-007 48 48, lassestraaatelje@telia.com

Magnus Lundberg, Frejagatan 8 C, 392 46 Kalmar, magnus.lundberg1@gmail.com

Sociala medier - Facebook

Sköts av Britt-Mari Arvidsson. Maila material till: bm@gmail.com

GLÖM INTE ATT GILLA SSF PÅ FACEBOOK!

SSF:S STIFTELSE FÖR UNGA SPELMÄN

Den årliga avkastningen delas ut som kurs- och lägerbidrag till unga spelmän. Ansökningsblanketter kan hämtas på SSFs hemsida eller rekvideras från Heléne Ingvarsdotter, Korsvägen 17, 394 77 Kalmar, mobil 0733-836849

Vill du lämna ett bidrag till Stiftelsen är vårt bankkontonummer
8169-5, 664 257 094-6 (Swedbank).

När man sätter in pengar på bankkontot kommer inte inbetalarens namn med på kontoutdraget. Om du inte vill sätta in pengar anonymt vill vi att du skickar ett meddelande om insättning med ditt namn till stiftelsens kassör, Eva Blomquist-Bjarnborg, e-post: eva.blomquist.bjarnborg@telia.com. Ordförande i styrelsen är Sabina Henriksson, Hökerum, sekreterare Heléne Ingvarsdotter, Kalmar och kassör Eva Blomquist-Bjarnborg, Alvesta.

FÖRSÄKRA DINA INSTRUMENT

Försäkringen gäller

- när medlemsavgift och försäkringspremie är betalda till Smålands Spelmansförbund
- i hela världen

- vid skada eller förlust

- akustiska och elektroniska instrument, dock inte pianon, flyglar eller orglar.

Premiens storlek beror på det samlade värdet av försäkrade instrument och tillbehör.

Läs mer på SSRs hemsida www.sspelmansforbund.org

MEDLEMSAVGIFTER 2020

Smålands Spelmansförbund:

Ungdomar under 20 år	50 kr
Äldre över 65 år	140 kr
Övrig vuxen	200 kr
Familjemedlem	50 kr

Folkdans och folk- musikliv i Corona- tider

To be or not to be...

Nu i dessa Corona- och Covid-19-tider finns det ingen säkerhet i någonting. Vi har inte en aning om hur framtiden ser ut eller vad som kommer att hända. Trots det måste vi ändå se framåt, allt annat vore att ge upp och det är inte tänkbart!

Självklart finns det en tid efter detta kaosliknande mardrömslika vi befinner oss i nu! Det mest osäkra är när vi kommer till det som vi kan kalla efter är. När är detta över??? Vi i styrelsen fortsätter att planera framåt. Det svåra är att vi vet inte om det vi planerar kommer att kunna bli eller om även det måste skjutas på. Men ... så här tänker vi:

Gröna boken

26 september kommer kursen i Gröna boken-danser att gå av stapeln i Fröseke Folkets hus. Mats Wahlberg, Gunilla Landmark samt Olle Persson kommer från Uppsala och berättar om hur danserna dansades från början, de förändringar danserna genomgått samt dansar flera av danserna tillsammans med oss. Kursinbjudan ligger på Folkdansringens

hemsida men kommer även att skickas ut till distriktet samt till alla medlemmar. Inbjudan kommer även att gå ut till kringliggande distrikt.

Folkdansringen 100 år

I samband med kursen Gröna boken-danser hoppas vi på att vi ska fira Folkdansringens 100-årsjubileum i distriktet. Tyvärr gick våra planer på att delta på Victoriadagen i stöpet men det här känns inte som en sämre idé. Lite fest kan aldrig sitta fel! Alltså!!! Boka redan nu in lördagen den 26/9 och dröm om en helg med både utveckling och firande!

Nu hoppas vi att drömmen slår in! Mer information måste komma närmare eftersom vi inte har en aning om hur förutsättningarna ser ut i september. Vi återkommer när framtiden blir mer säker.

Text: Emma Karlsson

Funderingar kring Corona-spöket

Den hemska "fru Corona" har fått håret att gråna. Vi vill inte pengar låna, griper efter halmstråna!

På sällskapslivet rånad, är man inte alls förvånad, att hjärnan känns "teflonad" efter stiltje en hel månad....

Coronaspöket hånar, när vi till frihet trånar. Vi grannen "telefonar", behövs det hjälp? Vi spårar, kanske sinsemellan lånar och om varandra månar.

/Mary i Rismåla

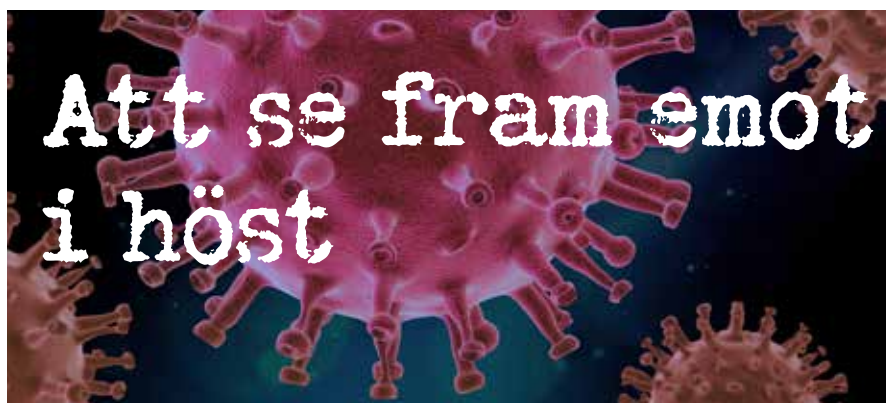
Distriktsårsmötet med Folk- dansringen Småland-Öland 2020

Årsmötet, den 21 mars i Myresjö, med Östra Njudungs folkdanslag som värd-

förening, blev inställt med anledning av risken för spridning av Coronaviruset. Svenska folkdansringen hänvisar till Folkhälsomyndighetens rekommendationer och med tanke på att det bland våra medlemmar finns personer som tillhör riskgrupper, finns det anledning

att vara restriktiv med fysiska möten. Årsmötet kommer att genomföras senare under året. Information kommer att skickas ut via e-post till alla berörda.

/Styrelsen gm. Irma Erlandsson
sekreterare distriktsstyrelsen

Tänk så konstig världen blev! Och så många konsekvenser det får, inte minst i kulturvärlden. På den regionala musikinstitutionen Musik i Syd, som förser Kronoberg och Skåne med musik i olika genrer för olika åldrar, har det inneburit flera förändringar i stort och smått.

Flera turnéer, konserter och festivaler är nu inställda eller framflyttade. Till exempel invigningen av Musik i Syds nya lokaler på Nygatan 6 i Växjö som är framflyttad till 11-13 september. Då kommer det bland annat att bli en premiärkonsert på den nya flygeln tillsammans med kammarorkestern Musica Vitae, konsert och danskväll i samarbete med Valshuset som gästas av Mats Edén och Tina Quartey samt jazzsångerskan Isabella Lundgren med band som tolkar Bob Dylan. Flera folkmusikarrangemang har ställts in under våren. Och kanske man tröstas på allas vår kreativitet? Vi har sett allt mer ovanliga alternativ till fysiska sammankomster. Exempelvis fick Ungdomsspelmansstämman i Malmö 21 mars, i samarbete med Malmö Folk, istället bli en live-streamad konsert med spelmännen i Storis och Limpian Band. Konserten har nu visats över 7.700 gånger för en publik som har suttit över hela vårt land och även i en lång rad andra länder på jordklotet. Konserten kan ses på Musik i Syds Facebook-sida.

Studieförbundet Bilda bjuder på Digi-stämman varje fredag och en lång rad artister sänder live hemifrån på sina egna sidor på sociala media. Även workshops och privatlektioner erbjuds via nätet. Svindlande hur man nu ganska enkelt kan ta lektioner av sin favoritlärare på andra sidan jorden ...

Vad händer i sommar?

Men hur blir det med sommarens alla festivaler och spelmansstämmor? Detta vet vi i dagsläget:

Musik i Sagobygd och Ljungby berättarfestival 11-14 juni är inställda. De flesta inbokade akter kommer att skjutas fram till hösten. Det blir bland annat en konsert med folkmusikern Erik Ask-Upmark 24 oktober i Ljungby och en konsert med folktopduo Långbacka/Bådagård i Växjö (datum ännu inte bestämt).

Degebergastämman är planerad till den 12-14 juni. Här avvaktar arrangörerna med slutgiltigt beslut om man ställer in eller inte till i början av juni. Om stämman äger rum så kommer den att bli rejält nedbantad.

Barn- och ungdomsstämman i Degeberga är avblåst redan nu tillsammans med flera andra punkter. Kanske kommer någon alternativ programpunkt att genomföras via internet oavsett hur det blir.

Hagstämman skulle ha firat 25-årsjubileum den 6 juni, men det får vänta tills nästa år.

Och vad händer med **Korrö folkmusikfestival** 23-25 juli? Vid pressläggningen av Spelfot så har precis beslutet tagits att det inte blir någon Korröfestival, ej heller kurser eller ungdomskurs i sommar. Det är helt enkelt inte möjligt att genomföra en festival under de förutsättningar som nu råder. Vill man veta mer om varför och framförallt vad som händer istället så hänvisar vi till hemsidan och sociala medier för den senaste informationen.

Skatelövs spelmansstämma 1-2 augusti funderar på olika lösningar men har ännu inte ställt in.

I övriga landet kan vi konstatera att tungvikaren **Ransäterstämman** meddelat att de ställer in årets upplaga. Folkmusiklägret **Ethno** i Rättvik, med ungdomar från hela världen och som i år firar 30 år, ställer in och skjuter firandet ett år framåt. **Bingsjö**, med landets femte äldsta befolkning som så generöst brukar bjuda in hela landet till sina trädgårdar, ställer in årets stämman. Tittar man i våra grannländer ställs festival efter festival in.

Att se fram emot i höst

Efter våren och sommarens konserttorka hoppas vi kunna se fram emot följande folkmusikevenemang i höst:

- Det blir troligtvis **logdans i Skår-taryd** i början av september med dansmusik av familjerna Fernholm och Löfberg. Håll utkik på Växjöortens folkdanslags hemsida.
- Den förnämliga gruppen **Quilty** spelar reels, jigs och irländska visor på Växjö teater den 25 september.
- Anrika **Markaryds spelmansstämma** går av stapeln 3-4 oktober med fokus på **spelmansböcker**.
- Flamencofusion med **Obaider Band** 7 oktober på Palladium i Malmö och 9 oktober på Nygatan 6 i Växjö. Det kommer att bli musik och dans med hela nio musiker och dansare från Palestina, Jordanien, Spanien och Sverige.
- 9-10 oktober blir det **Norrköpings folkmusikfestival**.
- Hos Valshuset kan man lyssna på **Ranarim** den 10 oktober och den 3 december spelar spelmännen **Gusten Brodin och Marika Bjärnberg** på Folkmusikcaféet.
- Nyfolkbandet **Kolonien** kommer till Musikkriket i Kronoberg 14-17 oktober och detsamma gör **vevli-remästaren Johannes Geworkian Hellman och blockflöjtisten Clara Guldborg Ravn** som spelar folk- och tidig musik 4-11 november. Se gruppernas turnéplaner på musikkriket.nu.
- Festivalen **Folkfest Malmö** den 16-18 oktober är ett samarbete mellan en lång rad arrangörer och aktörer. Här blir det tre dagar av konserter, kurser, buskspel, dansgolv, barnföreställning och folkklubb. Dagarna avslutas med en hejdundrande konsert på Palladium Malmö där barn och unga i alla åldrar från hela södra Sverige och Danmark är välkomna att spela tillsammans med ett av Sveriges främsta folkmusikband. Alla är välkomna att vara med!
- I mitten av oktober gästas vi av den finska färgsprakande vokalkvartetten **Tuuletar** med en helt egen vinkel av finsk folksång med beat box! Bör inte missas!
- **Växjö Country & Roots Festival** ställdes in i april och flyttas till 14 november och den går av stapeln på Palladium i Växjö.
- Samma dag 14 november kommer den norske storspelmannen **Vegar Vårdal** till Vätterfolk i Jönköping

Forts. på nästa sida

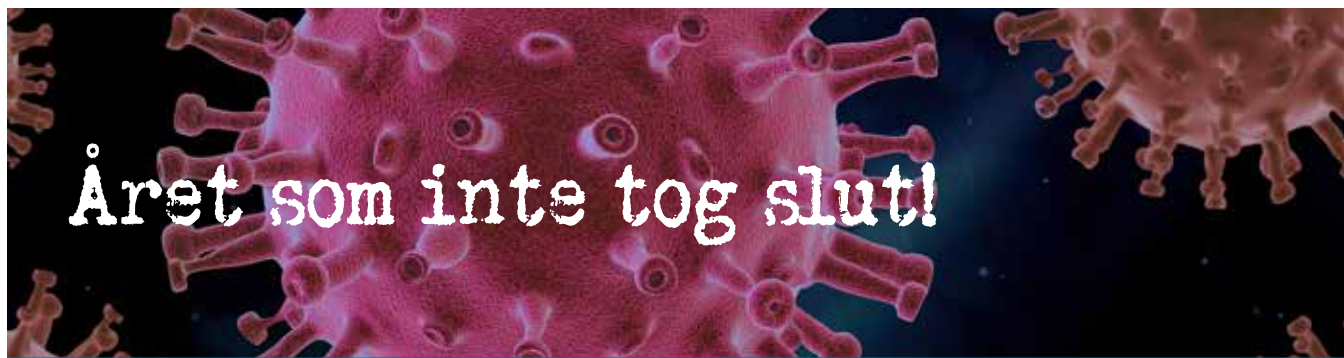
• Musik i Syd Channel

Ett annat tips i dessa dagar, när livekonserterna lyser med sin frånvaro, är att titta in på Musik i Syd Channel musikisydchannel.se. Nu lägger vi upp fler konserter än någonsin och en del av de konserter som blir inställda spelas istället in och läggs upp på nätet, vissa sänds

även live. Här finns flera konserter och intervjuer med bland andra Sofia Karlsson and the Grand Guitar Orchestra, föreställningen Gubbanöjen och skaldevärk, MP3, Musica Vitae och Hazelius/Hedin, Sigfridsofficiet, Marin/Marin, Polska – Dance Paths med mera. Håll ut! Så hoppas vi att vi snart kan ses

live på en scen nära dig eller i valfri buske utrustande med varsitt instrument!

**Ulrika Gunnarsson, Maria Bojlund,
Anders Smedenmark, Magnus
Gustafsson på Musik i Syd**

Det är mycket som kan hända när man tar sig an ett uppdrag. Eftersom jag ändå hade varit med i styrelsen några år innan jag blev tillfrågad så visste jag ungefär hur det ska gå till men så blev det inte!

Det blev en bra inledning och en Korrfestival som var som vanligt. Sen rullade Budkavel-dansen på, nätverksträffen för folklig dans samt kurs i Halländska danser och sen så började nerverna pirra lite inför årsmötet. Planeringen satte igång och det fungerade bra trots att jag inte har någon rutin på det, men alla i styrelsen gjorde varsin del och vi blev riktigt nöjda. Men så kom viruset! Det kom krypande från andra sidan jorden och har ett sätt som liknar datorvirus, dvs smyger sig in och smittar utan att man märker det.

Sedan när smittan kommit in så ger sig viruset på dem som är svagast.

Det pratas om riskgrupper och massmedia löper amok och jag själv tycker det är lite konstigt eftersom vi har haft pandemier förut utan denna hysteri som nyheterna förmedlar. Tack vare min unga ålder i de här sammanhangen så kände jag mig lugn för att jag själv inte tillhörde någon riskgrupp. Inte visste jag då hur mycket det skulle påverka min stora hobby "folkdans"!

Man tänker faktiskt lite egoistiskt i såna här fall, ialla fall gjorde jag det. Eftersom jag inte tillhörde någon riskgrupp så tänkte jag så klart att jag kan göra som vanligt, men icke sa Nicke och det här är viktigt! DET HANDLAR OM ATT SKYDDA DEM SOM HÖR TILL RISKGRUPPERNA vilket jag inte tänkte på

i början och det är särskilt viktigt när många kan bära på viruset utan att tänka på det. I alla fall så började jag fundera på vilka som var i riskzonen och det visade sig att dans var en dålig kombination, dvs att vara i fysisk kontakt i större grupp med mestadels äldre människor. Jag tror förvisso att vi folkdansare är friskare än resten av befolkningen i samma åldersgrupp men det hjälper inte för vi alla har vänner och anhöriga som hör till riskgrupperna. Så när Värendsgillet diskuterade om man skulle ha dansträning eller ej så röstade jag för att ställa in. Som ett brev på posten så kom givetvis frågan upp om distriktsårsmötet skulle genomföras eller skjutas på framtiden. Vi gjorde en undersökning bland ombuden och fann att hälften inte skulle komma. Samtidigt gick Riks ut med att de rekommenderade att flytta fram årsmötet till ett senare datum. Det beslutade vi att göra och nu vet vi ingenting längre för ingen vet hur länge pandemin kommer hålla på.

Jaha ja, vad ska man göra? Fundera på en konspirationsterori kanske? Obs! Den är så dålig så jag själv inte tror på den, men jag vet att det finns sämre! Här kommer en! Den gäller för alla föreningar som inte har kunnat göra sina årsmöten som man ska. Viruset är till för att undvika att byta ut människor från deras föreningsuppdrag.

För min egen del och alla andra i vår styrelse så innebär det att vi får sitta kvar så länge vi lever! Skämt åsido, vi har diskussioner om hur vi ska lösa alla de problem som har uppstått för att året inte har tagit slut.

Korrfestivalen? Vid Spelfots pressläggning har just besked kommit från Musik i Syd att Korrfestivalen ställs in.

När det gäller årsmötet, så diskuterar vi om vi kan förlägga det till höstmötets ordinarie tid eller alternativt någon gång i början av september. Vi har även en diskussion om att ha mötet digitalt men då får vi passa oss, dels för datavirus och ännu värre, för "teknisk odemokrati" (grunna ut vad det betyder!) Men kan vi lösa dessa hinder så kan det vara ett sätt för oss att få slut på det eviga året.

100-årsfirandet? Tyvärr blir det inget uppträdande för tv-publiken på Victoria-dagarna, så vi planerar att ha en fin fest i samband med gröna-boken-danskursen den 26 september i Fröseke vilket jag hoppas på ska gå att genomföra.

Det skulle vara en bra start på den nya höstterminen efter den här pandemin som gjort våren 2020 till den dansfattigaste tid som jag upplevt som aktiv dansare.

Jag hoppas att några av de planerade evemang som ni folkdanslag tänkt göra kommer att gå att genomföra och jag hoppas verkligen att det blir dans till midsommar som vanligt. Värendsgillet har inte avbokat alla dansträningar ännu, vi har sparat träningstillfällena i juni så vi har en möjlighet att göra fina uppvisningar på midsommar. Hoppet för dans är det sista som vi överger!

**Michael Lindberg
ordförande i Folkdansringen
Småland-Öland**

**Skicka material till: spelfot.material@gmail.com
Nästa manusstopp 15 aug!**

UFO-stämman

- varm, välkomnande och inkluderande

Lördag 7/3 var det återigen dags att åka till folkfesten och spelmansstämman till spelmanslegenden och allkonstnären Åke Carlssons minne (1927-2011).

Stugan var som vanligt välbesökt av spelmän på olika instrument. Besökare kom och gick. Det är en tradition för många spelmän att åka till UFO-stämman.

Vad är det som gör att folk vill vara med om denna händelse år efter år? Så här säger spelmän och kvinnor:

"Det är så härligt där, det är bara att gå in i värmen och se'n är en med i gemenskapen".

"Det är alltid roligt att vara med på spel-

mansstämmor men med UFO-stämman är det något speciellt: Den varma stämningen gör att man känner sig välkommen och inkluderad, helt i Åkes anda. Och just dessa tre ord; värme, välkomnande och inkluderande, de tycker jag är det viktigaste av allt i mänsklig samvaro alldeles oavsett sammanhang men inte minst när handlar om spel."

"UFO-stämman är så vilsam och trevlig, roligt att så många barn sitter med och spelar tillsammans med oss vuxna. Här träffar jag både gamla spelanskamrater och nya."

"Jag gillar UFO-stämman för att den är liten och mysig och bygger på att vi spelar tillsammans och att alla är OK där de är. Det blir något särskilt bra då, som den där engelska konfekten du vet, Allsorts. Mums!"

Varmt tack till Nina Enell som ordnar evenemanget och är en alldeles underbar spelledare som styr upp det gemensamma spelet och får med både gammal och ung på låtarna.

Text och bild: Marianne Busk

Februaridansen

Här kommer en rapport från spel-och danskurs på Vätterfolks "Februaridansen" i Jönköping.

Jonas Hjalmarsson och Fredrik Lundberg lärde avslappnat ut låtar från Röros, Bingsjö, Mangskog och Lycke. Fantastiska pedagoger, kunniga på alla sätt och vis, fenomenala på att beskriva och

kommer med idéer om hur vi ska komma vidare. Bra på att berätta historier är de också.

Jonas och Fredrik gav en fin konsert i Spira på kvällen. Dansen började med en kortkort polsekurs med danspedagogen Ami Dregelid som ledde eftermiddagens längre polsekurs. Det går som en dans när Ami tryggt och säkert

lär ut hur armar, ben, kropp och knopp ska kunna röra sig i takt till musiken. Det kan bli komplicerat när det blir två av allt - under Amis ledning klarnar allt. Tack Vätterfolk för en härlig kväll!

Text och bild: Marianne Busk

Inte varje år Kalmar folkdanslag byter ordförande!

Bibi Stenmalm har slutat som ordförande i Kalmar folkdanslag och Wille Bodell har valts till ny. Lagets årsmöte den 14 februari var det sista som Bibi ledde efter trettio (30 !) år som ordförande och 42 år som medlem i Kalmar folkdanslag. "Att bli ordförande var det absolut sista jag kunde tänka mig när Tord i valbe-

redningen ringde och ville att jag skulle kandidera. Men min man sa att om du vill, så kan du! Och ja, jag lät mig väljas" säger Bibi, och vi medlemmar kan intyga att hon har kunnat. Bibi får en praktfull orkidéuppsättning från föreningen. Wille får ordförandeklubban, ett äkta hemslöjdsarbete av lagets medlem Adolf

Wogatai. Willes tidigare sekreterarskap övertas nu av Helén Bodell. På bilderna ser man Bibi lämna över ordförandeklubban till Wille Bodell för att på nästa bild mottaga blommor och hyllning.

Text och bild: Roland Enefalk

Årsmöte i Växjö

Lördag 14 mars var det planerat för årsmöte i Smålands Spelmansförbund. Det var dock inte alldeles självklart att det skulle genomföras eftersom viruset covid-19 drabbade Sverige den här våren. Efter flera funderingar, bl.a. med föreningen Valshuset som SSF samarbetar med denna dagen, så bestämde vi ändå att genomföra årsmötet.

Nog märktes det att rädsla för virus fanns i kombination med ansvarstagande medborgare som agerade enligt Folkhälsomyndighetens rekommendationer att stanna hemma vid snuva eller förkylning, för när årsmötet inleddes i IOGT-lokalen i Växjö var det endast fem medlemmar närvarande.

Verksamhetsberättelse, arbetsplan, kassarapport, budget samt revisionsberättelse avhandlades tämligen smärtfritt. Val av ledamöter tog vid.

Eftersom Viola Ek har önskat avgå som förbundets kassör har valberedningen haft ett styvt jobb att hitta en ersättare. Glädjande nog kunde årsmötet välja

Gusten Brodin till ny kassör. Gusten, född och uppvuxen i Bäck, västra Småland, är utbildad musiker vid Norges musikhögskola samt KMH i Stockholm. Han har under många år varit en av ledarna vid SSF:s barn- och ungdomsläger.

Styrelsen utökades med en suppleant, nämligen Johanna Stenström, småländska från Nybro. Hon är gymnasielärare i biologi, aktiv i olika sammanhang på hemmaplan såsom Nybrobygdens spelmän men även i Lilla orkestern där klassisk repertoar står på notstället. De nya styrelseledamöterna får tillfälle att presentera sig själva lite närmare i kommande nummer av Spelfot.

I förbundets stadgar finns följande formulering: ”Till hedersmedlem kan utses medlem eller annan person, som synnerligen förtjänstfullt verkat för förbundets ändamål”, ett kriterium som stämmer väl in på avgående kassör Viola. Hon utsågs därför till ny hedersmedlem

Viola Ek - ny hedersmedlem

i Smålands Spelmansförbund. Blommor överlämnades och vi riktar också ett stort tack till Viola för många års noggrant skötta kassaböcker.

Valshuset arrangerade konsert och danskväll med skånska duon Karin Wallin och Suzanne Ingvaldson. SSF kunde därför bjuda in till en spelkurs med Karin efter avslutat årsmöte. Karin, som fick Zornmärket i guld 2007, är en eftertraktad dansspelman som gärna spelar på omstämd fiol. Under eftermiddagen fick kursdeltagarna lära sig några fina skånelåtar.

Heléne Ingvarsdotter
ordförande Smålands
spelmansförbund

Tid över? Passa på att göra!

Bassängsträningen är inställd, vävcirklarna är avslutade i förväg och sammankomster med mycket folk är uppskjutna. Vad gör man då? Plötsligt finns det tid "över".

För min del tog jag itu med projekt, som blivit liggande (eller rättare sagt stående) i årtal. En förklädesväv i munkabälte, supertunt bomullsgarn. Kopia efter en tygremsa, som min man hittade, när han plockade ner ett timmerhus. Tygremsan och flera andra var klistrade över springorna på insidan av huset. Gamla, urblekta och slitna. Julafton för en folkdräktsvävnörd som jag! Hur jag kunde veta, att dom använts som förkläden? Jo, på den ena tygbiten var rynkningen kvar.

Senast vävstolen var uppmonterad var på RÅM (Riksföreningen för handvävnings årsmöte) 2011 i Nybro. Den ingick i föreläsningen Siden, sammet, trasa, lump – fast tvärtom, dvs. när man startar med en gammal tygrasa, analy-

serar, kopierar och väver upp till ett identiskt tyg. Trots att vävstolen blivit nerplockad och flyttad flera gånger med varpen pådragen, solvad, skedad och framknuten, hade inte garnet tagit skada.

Nu är förklädesväven färdigvävd och nerklippt, det blev fyra förkläden. I samma vävstol är en ny varp pådragen, fast blå, även denna efter en tygremsa från timmerhuset. Eftersom vävtekniken är densamma, fick en liten snutt av den gamla varpen sitta kvar. Då kan man använda både solvning och skedning genom att knyta ihop den nya och gamla varpen, tråd för tråd. Det är min vävkompis Lena igång med (c:a 1500 trådar).

När förklädesväven är klar, väntar en annan vävstol, ett riktigt sorgebarn. En förningsduk i supertunt garn. Av någon anledning, kom det med några trådar 1-trådigt garn vid varpningen och dom

Förkläde från Rismåla, kopia och original

håller inte, utan måste bytas ut efterhand. Det blir nästa projekt.

Vävmässan i Halmstad i slutet av september är framflyttad till 2021. Väv-föreningen Dragnörena, där jag är medlem, kommer att ha en egen monter. Givetvis kommer damastvävnader att visas, men även kläder, vävda och sydda på en nyss avslutad beklädnads-kurs. Men nu när det finns mer tid, hinner man ju väva något mer. Kanske ett halvylletyg till sekelskiftesklänning, efter original förstås ...

Text och foto: Mary i Rismåla

Fotnot från arkivet

I ett pågående projekt om den småländska operasångerskan och spelmannen Christina Nilsson (1843–1921) fick jag syn på ett intressant fotografi i Nils Hyltén-Cavallius bok *Gamla Växjö berättar* ännu en gång (1974). Bilden anges vara tagen på Stadshotellets festsal i Växjö i början av 1900-talet. Fotografiet visar en grupp om 12 kvinnor och 14 män som, klädda i diverse folkdräkter, poserar lite uppsluppet inför kameran. Värends dansgille kallades samman slutningen, och de hade 1899 bjudit in Christina Nilsson till en av gillets "lekstugor" på hotellet. "Höjdpunkten", skriver Hyltén-Cavallius, "blev då Kristina Nilsson började spela på sin violin" (s. 60). Den här träden var så spännande att den bara måste följas upp. Vilka var Värends dansgille, och hur såg föreningens relation ut till Christina Nilsson?

Dessbättre visade det sig att det finns en del arkivalier bevarade efter Värends dansgille i Kronobergsarkivet i Växjö, men tyvärr är de långt ifrån kompletta. Dessutom finns dansgillet omnämnt i digitaliserad dagspress från 1890-talet och 1900-talets första år. Denna Fotnot från arkivet kommer därför att inriktas mot att något belysa dansgillet relation till Christina Nilsson kring sekelskiftet 1900.

Värends dansgille

Värends dansgilles första och sista tid är ännu höljda i dunkel. De första bevarade mötesprotokollen är från november 1899, men då hade dansverksamheten redan varit igång i flera år. Det är tydligt att inspirationen hämtades från folkdansföreningen Philochoros i Uppsala, som under sin turné 1893 bland annat gav en bejublad föreställning på Växjö teater den 5 juni. Året därpå skrevs det i Växjös dagstidningar om en "fosterländsk fest" som den sista mars 1894 anordnades av idrottsföreningen vid Växjö högre allmänna läroverk. I tidningsnotiserna inför festen omtalades "folkdanser ('Philochoros') som en del av programmet (Nya Wexiöbladet 1894-03-29). Det var dessutom tre danser ur den uppsaliensiska gruppens repertoar från framträdandet i Växjö 1893 som utfördes på ungdomsfesten året därpå: bondkadriilj, fryksdalsdans och daldans. Sammanlagt "åtta unga par, alla klädda i vackra nationaldräkter" dansade, och danserna "utfördes med lif och lust och vittnade lika mycket om god öfning som dito vilja". (Smålandsposten [Smp] 1894-04-02). Tre år senare återkommer den "fosterländska festen" i samma regi, och nu dyker namnet Värends dansgille upp i tidningsläggen. Dansgillet skulle medverka i festen vars program bland annat upptog "musik, nationaldanser, landsmålsberättelser, 'låtar' (bondspel), fäktning och gymnastik". (Smp 1897-04-08).

Från och med 1898 började Värends dansgille att på våren och kring jul/nyår arrangera egna "lekstugor" i stadshussalongen i Växjö. Denna umgängesform, även den hämtad från Philochoros, kunde innehålla dansuppvisningar, musiknummer, bondkomiska landsmålsberättelser, social dans och supé. Till lekstugorna inbjöds föreningens medlemmar, vilka var av två slag: aktiva och passiva. Till skillnad mot den exklusivt manliga föreningen Philochoros var både herrar och damer välkomna i Värends dansgille, och enligt stadgarna skulle dessutom två av fem styrelseledamöter vara kvinnor. Dansledare var vid sekelskiftet 1900 bokhandelsbiträdet i Quidings bokhandel Eduard Andersson (f. 1879), och ordförande var kapten Olof Bratt (själv passiv medlem). Lekstugan med Christina Nilsson 1899 Efter att ha avslutat sin karriär som operasångerska 1888 bodde Christina Nilsson mestadels i Paris och på franska Rivieran. Hon var emellertid återkommande på besök i Sverige, och när kom hon till Växjö-trakten bodde hon ofta på Gårdsby, där först hennes vän Carl Schander bodde, och därefter, från 1901, hennes brorson Johannes Nilsson. Christina Nilsson inköpte sitt eget hus, Villa Vik, 1906. Att Christina Nilsson dök upp vid Värends dansgilles lekstuga måndagen 9 oktober 1899 var inte resultatet av ett stundens infall, utan det var snarare ett välplanerat och mycket välkom-

municerat evenemang. I slutet av september 1899 meddelade Smp att Christina Nilsson hade haft en "uttalad önskan" om att få bevista en lekstuga, som dansgillet därför nu höll på att planera (1899-09-27). Denna nyhet spreds och uppmärksammades av åtminstone 13 svenska (och ett par svensk-amerikanska) dagstidningar. Ett särskilt inbjudningskort framställdes också, och det var enligt Smp ett "säreget bjudningsbref [...] tryckt med gammaldags stilar i rött och svart och affattadt på

gammalsvenska". (1899-10-07)
Förutom hedersgästen kom omkring 200 passiva medlemmar och 25 aktiva, de sistnämnda i dräkt, till lekstugan i stadshussalongen. Programmet bestod av uppvisning, supé och därefter allmän dans. Framträdandet gav prov på danser från "Lapplands moar och fjäll" till de "skånska slätterna", men "först och sist från vårt kära gamla Väre, allt erinrande om svunna dagars naturliga umgänge och en flärdlös tids käckhet och sprudlande friska lif", såsom Smp:s skribent uttryckte det, och fortsatte: Grevinnan Miranda såg hela aftonen förtjust ut, hennes själfulla ansigte med de briljanta ögonen riktigt lyste af glädje, och hon gaf också sina känslor uttryck i lifliga handklappningar, ja, till sist tog hon själf fiolen och spelade upp en yster polska, som strax följdes af en vals. Att unga och gamla skulle begagna sig af ett så rart tillfälle och från den glada aftonen skaffa sig ett särskildt angenämt minne genom att gå dansa efter Christina Nilssons musik, efter "Stina i Snugges" fiol var ju helt naturligt, och salen var på några ögonblick full af hvirvlande par. (1899-10-11)
Referatet av lekstugan fick en ännu större spridning i pressen: omkring 25 svenska och åtminstone åtta svensk-amerikanska dagstidningar skrev om händelsen i oktober-november 1899. Enligt Nya Wexjö-bladets återgivning var "ett bestående minne" av denna lekstuga det foto som togs på Christina Nilsson, omgiven av de kostymerade folkdansarna. Sannolikt är det inledningsvis nämnda fotografiet taget vid detta tillfälle – numrären stämmer, även om hedersgästen inte är med på just denna bild.

Uppvaktningen på Christina Nilssons födelsedag 1902

Sensommaren 1902 var Christina Nilsson åter på besök på Gårdsby, och i samband med hennes 59:e födelsedag uppmanades dansgillet av brorsonen Johannes Nilsson – som var passiv medlem – att delta i uppvaktningen. I en artikel i Sydsvenska Dagbladet ("Födelsedagsfesten på Gårdsby", 1902-08-25) beskrivs firandet av en av dansgillet medverkande (sign. K. E-t [Karl Elgqvist]). Efter viss möda hade dansgillet med kort varsel lyckats få ihop 17 ungdomar som kunde uppträda: "sexton voro folkdansare och en speleman", varav två dessutom var medlemmar i Phi-

lochoros. Efter resan till Gårdsby och en kopp kaffe tillsammans med Christina Nilsson gick de ner till en "sådesbod,

der en präktig danssal improviserats". De "började med en flängande östgotapolska" följde av andra danser, "hvilka alla tycktes roa grevinnan, som hjertligt skrattade och klappade i händerna". Särskilt den komiska oxdansens skulle ha roat Christina Nilsson. Hon dansade själv vals ett par varv tillsammans med sin brorson, innan hon bröt upp. I referatet av firandet i Svenska Dagbladet (1902-08-23) meddelas att uppvisningen även beskådades av Christina Nilssons släktingar, godsets anställda samt "en del landfolk från trakten". Lite senare på kvällen visade Christina Nilsson för dansgillet upp en del av sina samlingar, som förvarades på Gårdsby. Bland annat fick en av medlemmarna i dansgillet provspela hennes tvärflöjt av bergkristall med guldbeslag (idag i Scenkonstmuseet i Stockholm). Efter skålande i champagne och ett storslaget fyrverkeri till födelsedagsbarnets ära återvände dansgillet medlemmar till Växjö. Men innan de lämnade Gårdsby tog de tillfället i akt att "ännu en gång på några minuter pröfva tiljan i danssalen. Så skedde ock, men snart derefter lemnade vi fältet fritt åt bygdens söner och döttrar". Även detta tillfälle uppmärksammades i lokal och nationell press (ett tiotal, även svensk-amerikansk), men också av tidskrifter som Idun ("Illustrerad tidning för kvinnan och hemmet") och Svensk musiktidning.

Avslutning

Värends dansgille är sannolikt Kronobergs äldsta folkdanslag, och vid sekelskiftet 1900 samlade det såväl aktiva folkdansare i Växjö som en stor skara passiva sympatisörer. De aktiva kvinnorna var alla ogifta med titeln "fröken" i medlemsförteckningen, medan männen som inte kallas "herr" har titlar som exempelvis direktör, löjtnant eller ingenjör. Bland de passiva medlemmarna återfanns en del framträdande personer i stadens offentliga liv, såsom vice häradshövdingen Johannes Nilsson och landshövdingen. Intresset för folkdans var därmed – i likhet med hur det var på andra håll i landet vid samma tid – starkast förankrat i den borgerliga stadskulturen. Med Christina Nilssons intresse för folkmusik, och en brorson som en av dansgillet passiva medlemmar, är det inte förvånande att hennes och dansgillet vägar kom att korsas. Genom det stora mediala intresse som fanns kring Christina Nilsson fick även Värends dansgille en medial uppmärksamhet långt bortom Växjös stadsgräns. Fortfarande, 120 år efter framträdandena, tycker undertecknad att det är värt att uppmärksamma föreningen i en lång fotnot – det skulle dessutom vara intressant att gå vidare och fördjupa kunskaperna om dansgillet än mer.

Mathias Boström
Arkivchef, Smålands Musikarkiv

Referenser

Hyltén-Cavallius, Nils (1974). Gamla Växjö berättar ännu en gång. Värends dansgilles arkiv, Kronobergsarkivet/Kulturarvscentrum Småland tidningar.kb.se (digitaliserade svenska dagstidningar) www.mnhs.org/newspapers/swedishamerican (digitaliserade svensk-amerikanska tidningar)

Bildtexter

Bild sid. 10 Värends dansgille.

Fotografiet är sannolikt taget 1899 i samband med lekstugan som Christina Nilsson besökte. Från Nils Hyltén-Cavallius Gamla Växjö berättar ännu en gång (1974).

Bild sid. 11 Christina Nilsson, grevinnan Casa Miranda, fotograferad 1899 av Betty Larsson, Växjö. Betty Larsson var gift Andersson, så dedikationen på fotografier är till henne. (Foto i Kronobergsarkivet, Växjö)

Markaryds musikhus

Trots att jag inte har bött i min födel-seort på väldigt många år gör det mig ändå väldigt varm i hjärtat av att se dessa fantastiska satsningar som görs i Marka-ryd på kultur i olika former. Under de senaste åren har det satsats på allt från utställningslokaler till mer lättillgäng-ligt bibliotek, musikskolan har startats upp igen från att ha varit nedlagd sedan 90-talet och inte minst har ett nytt mu-sikhus byggts!

Byggnaden som idag är "Musikhuset i Markaryd" byggdes 1951 som bil-verkstad och benämns i folkmun of-tast som "Levi Carlssons". Levi Carls-son som var finsk-amerikan, flyttade till Markaryd 1923 från Åland och startade bilverkstad på Östergatan i Markaryd innan han 1925 byggde sin första verkstad på Kungsgatan i "Vilda Västerstil". Levi Carlsson var en av Sve-riges största Fordhandlare och på den tiden kom Forden i lådor för att byggas samman på plats! 1951 blev lokalerna för trånga och otidsenliga och byggnaden där Musikhuset idag finns, bygg-des med bensinstation, utställningshall och reparationsverkstad. Sedermera överlämnades rörelsen till sonen Louis Carlsson som drev firman till början av 80-talet. Därefter har det varit skiftande verksamheter med bl a Sunnerbo Bygg, Hydraulik-service och Bil & Maskinse-vice fram till i början av 2000-talet. När Kjell Nilsson började reparera lastbilar och skogsmaskiner rev han ned inner-taket i halva huset för att få mer takhöjd, något som långt senare visade sig vara

helt avgörande för Musikhusets konsert-möjligheter!

Benny Torstensson är en känd musik-profil i Markarydstrakten och är man-nen bakom Musikhuset. Allt började på 60-talet med en akustisk Bjärtongitarr, därefter en halvakustisk Saturn som ganska snart blev en Fender Stratocas-ter. Första bandet, i ungdomen hette

Ny hemmaarena för Markaryds spel-mansstämma

Snaphanes (1965-67) och kallades av Smälänningen för "Markaryds Beat-les". 1968-71 spelade Benny med ett av Sveriges mest populära dansband Bob Stevens. Själv minns jag Benny mest från min uppväxt då han spelade med Visknallarna runt om i södra Sverige, på svensktoppen och i tv-programmet "Nygammalt". Sedan början på 90-talet har han spelat med Billy Boys som man fortfarande kan få höra om man har tur att vara på rätt plats på rätt tid. 2019 blev Benny Torstensson utsedd till Årets kul-turpristagare av Markaryds kommun ef-ter att ha förverkligat sina drömmar om ett musikhus i Markaryd. Han hade letat efter en lokal för musikskola och kon-serter och hittat passande "Levi Carls-sons". I maj 2019 stod bygget färdigt och under sommaren kunde kommunens musikskolan flytta in i lokalerna och de första konserterna hölls med Louise

Hoffsten och Hasse Andersson.

Markaryds spelmansstämma har ge-nom åren hållit till i olika lokaler. Från början 1965 i hembygdsgården. Därefter på 70-talet spelade man i Hagasko-lans matsal. På 80-talet och framåt har stämman hållits på Kulturhuset som har varit Markaryds stora scen med middag på Stora hotellet som passande nog le-gat i huset bredvid. Efter att Stora hotellet drog sig ur arrangemanget har middag hållits på Ekebacken och stora jubileumsmiddagen för två år sedan hölls i Timsfors folkets hus. Nu är det fantastiskt kul och ett naturligt steg för Markaryds spel-mansstämma att flytta in i Marka-ryds nya fina musikhus. Det vittnar om en öppenhet - i Markaryds musikhus får alla genrer vara! Det tycker jag är helt fantastiskt och i mina ögon lite ovanligt idag.

Markaryds spelmansstämma i Musikhu-set kommer att rymma kurs i spel, dans och barnkurs på dagen, konsert framåt kvällen och buskspel och spel till dans så länge vi orkar. Mat inmundigas på valfri tid i en av alla närliggande restauranger. - En fördel med en liten ort är ju att allt ligger nära. Nu får vi bekanta oss med en ny scen och nya buskspelslokaler. Det blir nytt, fräscht och spännande. En nystart för stämman!

Jeanett Rousu,
Markaryds spelmansstämma

Det är i Markaryd det händer!

3-4 oktober 2020

Rikskurs om spelmansböcker **Spelmansbokens hemligheter**

Kursen har som mål att ge en överblick i spelmansböcker från södra Sverige och kunskap i hur man kan tolka dessa.

Lördag 3 oktober kl. 11 Inledning
Magnus Gustafsson inleder kurshelgen med historiska fakta och inspirerande kunskap.

12-17 Kurs
Ledare från respektive landskap och med erfarenhet av att spela från notskrifter, kommer att ge workshops i praktisk och musikalisk tolkning av låtar från notböckerna.

18.00 Spelmansstämma i Markaryd, se annons.

Söndag 4 oktober kl 9 Kursen fortsätter och avslutas till lunch.

Ledare från Småland: Pelle Björnlert
Ledare från Blekinge: Astrid Selling
Ledare från Skåne: Åke Persson

Kostnad för kurs:
400 kr betalas in på Handelsbanken 5353-2842

Kurs hålls på Ekebacken i Markaryd. Mat och boende på Ekebacken kan bokas på 0433-12390. Kostnad för mat och logi ingår inte i kursavgiften.
Anmälan senast den 15 september till SSR:s folkmusikkonsulent Anna Lindblad.
anna@spelmansforbund.se

Arrangemanget görs i samarbete med SSR, Kulturens, Musik i Syd samt spelmansförbunden i Skåne, Blekinge och Småland och är del av Markaryds spelmansstämma.

Stämman i gränsbygden **Markaryds spelmansstämma 2020**

NY LOKAL! Hela stämman är i Musikhuset i Markaryd, Drottningsgatan 54

13.00 -14.30 Kurs - Musikhuset i Markaryd

- Spelmannssafari spelkurs med Jeanett Rousu
- Barnkurs med Ninni Carr
- Danskurs

14.30-15.00 Allspelsträning med Laif Carr

15.15-18.00 Spelmannssafari med buss

Vi besöker de historiska platser Markaryds spelmän bött på, begravts på och - träffat näcken på!

18.00 Spelmansstämma med konsert

- Allspelet leds av Laif Carr
- Konsert med tillresta spelmän
- Spelmannssafarin under ledning av Jeanett och Peter Rousu
- Intervju och spel med Spelmansbokskursens ledare Pelle Björnlert, Astrid Selling och Åke Persson.

ca 20.00 Spel till dans och buskspel

Söndagen 4 oktober 11.00 spelmansgudstjänst i Hinneryds kyrka. Vill du vara med och spela anmäl dig till Vidar Lundbäck.
vidar@musikfamiljen.se

Möjlighet till buskspel hela dagen!

Allspelslåtar och anmälan till kurser finner du på www.walroumusic.se

Markaryds spelmansstämma arrangeras i samarbete med Bilda, Musikällskapet, Markaryds kommun, Musikhuset och Walrou music AB

Omstart i Vetlanda

Ett elakt virus var orsak till att årsmötet med Folkdansringen Småland-Öland i Myresjö den 21 mars 2020 ställdes in. Värdforeningen Östra Njudungs folkdanslag, som förbättre allt det praktiska kring årsmötet, kommer förhoppningsvis snart att få tillfälle att bjuda in igen.

Solweig Bernholtz har letat fram ett foto och följande femårsberättelse från det ursprungliga folkdanslaget i Vetlanda, IOGTs folkdanslag. Det får bli en första presentation av föreningen. Notera att ett distriktsårsmöte hölls i Vetlanda i april 1941, alltså för nästan 80 år sedan. Dansverksamheten i Vetlanda var vilande 1955-1960 och då den återupptogs fick föreningen namnet Östra Njudungs folkdanslag. Ända sedan 1937 har man haft sin verksamhet i samma lokal, då Godtemplarstugan, nu IOGT-NTO-lokalen, på Tomasgatan 34 i Vetlanda. IOGTs Folkdanslags femårsberättelse Den 2 april 1937 samlades en del medlemmar av logen Standard i Godtemplarstugan. Meningen var att utröna intresset för – och dryfta frågan om – bildandet av antingen sångkör, teateramatörslag, eller folkdanslag. Initiativet här till var taget av Gösta Wieger som meddelade att han resonerat med herr Tage Karlsson från Korsberga, vilken som kompetent instruktör, var villig att ställa sig till förfogande, varför han röstade för bildandet av ett folkdanslag.

Danslag bildades

Resultatet blev att ett danslag bildades samma kväll, vartill 6 par anmälde sig som dansare. En styrelse valdes bestående av Arvid Ström ordförande, Harry Rosander sekreterare, och Siv Andersson kassör. Följande vecka började träningarna som sedan fortsatte varje torsdag. Nog var det arbetsamt och knogigt att börja med, med alla invecklade steg, turer, miner m m men allt gick under munter stämning och intresset steg ju mer man blev insatt i de olika dansernas mysterium.

Ett stort intresse visade också logens medlemmar som uppmuntrade laget då och då med kaffebjudningar efter träningarna samt med sin närvaro. Man kan anse lagets framsteg storslagna då det redan i augusti samma år höll sin första uppvisning vid logens sommarfest i Kråkegården och då dansade sju olika danser för vilket det rönt stort bi-

fall. Redan under första året hade laget påbörjat och tränat elva nya danser.

Folkdräkter

En svår fråga var anskaffandet av folkdräkter, som ju var en nödvändig sak och laget ej hade några ekonomiska resurser. Beslut fattades emellertid att själva kosta sina dräkter, samt att danslaget så småningom skulle få inlösa desamma när kassan tillät. Och följande år inköptes material till 8 dräkter, varav flickorna själva sydde sina. Det var Östra härads-dräkten.

Eksjö-utställningen

År 1938 beslutades att ingå som medlemmar i Svenska Ungdomsringen samt även i SGUs sektion för folkdans och lek, då vi därigenom kunde få besök och hjälp av kunniga instruktörer. Detta år (1938) samt följande äro danslagets hittills bästa, då inte mindre än sex uppvisningar hölls under sommaren, förutom gratis medverkan vid logens fester och samkväm. Den mest uppmärksammade var vid utställningen i Eksjö under midsomradagarna 1938 då laget dansade inför tusentals åskådare.

I december 1938 var danslaget inbjudet till jubileumsfest i Emmaboda, där ordföranden i Svenska Ungdomsringen, Gustaf Karlsson från Stockholm, var närvarande samt även höll instruktion. En stilig middag serverades å Järnvägs-hotellet, där även samkväm med kulturell dans var anordnad på kvällen.

Instruktionskurser varje år

Varje år har instruktionskurser hållits, tre gånger med Valle Löfgren från Jönköping, och en gång med Thoralf Borglin från Malmö som ledare. Samtidigt med dessa har en samkvämsafton hållits vartill logen inbjudits och har alltid under dessa rätt en munter stämning. I samband med Borglins besök här hölls även ett föredrag av herr N Rydberg från Stockholm, representant från Svenska Ungdomsringen.

Året 1940 blev på grund av det började världskriget mindre framgångsrikt enär de manliga kamraterna voro i militärtjänst upprepade gånger. Träningarna fortsatte dock så gott sig göra lät, men endast ett arrangemang hade laget under året. Man medverkade gratis på Svenska flaggans dag samt vid propagandamöten i Ekenässjön och Landsbro samt vid logens egna fester.

Skördedansen

Vid logens sommarfest i Forngården var även Emmaboda folkdanslag med och anordnades då ett festtåg genom staden från Godtemplarstugan som blev mycket uppmärksammat. Då dansades även för första gången den vackra Skördedansen vartill liar och räfsor anskaffats av kamrat Arne Ekström. Även året 1941 hade danslaget endast ett arrangemang då uppvisning hölls på Röda kors-fest i Landsbro, men också detta år uppträtt vid logens fester samt vid midsommarmakan i Bäckseda.

Svenska Ungdomsringens distriktsårsmöte avhölls här den 20 april 1941 då folkdansare från Emmaboda, Rävskullen, Jönköping och Huskvarna mötte upp och var på kvällen ett trevligt samkvämsmöte ordnat.

På fåbovallen

Då danslaget under de två sista åren haft dåliga inkomster, beslöts förra hösten, att för att stärka ekonomin – men även för att celebrera lagets femåriga verksamhet – anordna en aftonunderhållning med uppförandet av en pjäs benämnd På fåbovallen med omväxlande tal, sång, folkvisedans, dialoger samt folkdans, vartill förarbetet genast igångsattes och avhölls densamma den 15 mars i år och utföll detta folkdanslagets första försök på tiljan synnerligen lyckat och fick ett gott beröm i tidningspressen. Det skulle vara värt arbetet om danslaget i fortsättningen kunde arrang-

era dylika aftonunderhållningar och såmedels frambära Svenska Ungdomsringens idéer om sund livsglädje och varm kärlek till hembygdens folkkultur.

Glada minnen

Då vi nu blicka tillbaka på de gångna åren har det inte bara varit arbete utan även många glada minnen från färdresorna i bygderna runtom, samt sammanträffandet med andra danslags medlemmar då kamratkänslorna stärkt och man fått nytt intresse för våra vackra

folkdanser. Vi hyser den förhoppningen att folkdanslaget fortfarande måtte gå framåt och att nya medlemmar ansluta sig till laget.

Vetlanda den 26 april 1942

Anna Ström

Personerna i texten:

Gösta Wieger (1913-2004), ordförande

1955-1960, spelman och dansledare Gustaf Karlsson (1886-1946), Stockholm, en av Svenska Folkdansringens stiftare, riksordförande 1920-1943

Valle (Valentin) Löfgren (1900-1974), Jönköping, distriktsdansledare 1934-1939, 1941-1956

Thoralf Borglin (1902-1977), distriktsdansledare i Skåne, medverkade i 1964 och 1975 års redigering av "Gröna boken"

Danjel ve Korsgrinna, pseudonym för Victor Haak (1874-1969), Lönneberga, författare, kantor, folkskollärare, landsmålsberättare/bondkomiker och skådespelare.

Foto på det första folkdanslaget i Vetlanda. Sittande från vänster: Alfhild Ström, Rudolf Rosander, Maj-Lis Ahlstrand-Vendell, Gösta Persson, Ingeborg Johansson, Tage Carlsson, Rut Carlström-Wieger, Gösta Wieger.

Stående från vänster: Ingeborg Anderson-Ekström, Arne Ekström, Elsy Strand-Andersson, Börje Askli, Gunborg Larsson-Karlsson, Allan Askli, Viola Törling-Karlsson, Artur Johnsson.

ETT MINNE FRÅN 1938

Det unga IOGTs folkdanslag i Vetlanda fick en svettig midsommarnatt, trots minusgrader, vid sin medverkan vid Eksjö-utställningen 1938. Läs Artur Johnssons målade beskrivning nedan. Vad dansade man? Redan efter ett år hade man minst 15 danser på sin repertoar. Utställningen varade mellan 18 juni och 27 juli och arrangerades bl.a. för att fira Eksjö stads 500-årsjubileum. Den omfattade industri- och maskinhall, lantbruksutställning, bilar, smålandsmöbler, sportstugor, hemslöjd samt annat hantverk i alla former och en innehållsrik militär avdelning, som illustrerade de småländska regementenas historia med vapen, fanor, uniformer, instrument, trossvagnar o. s. v.

Året efter starten fick folkdanslaget erbjuda att göra en uppvisning på Eksjö-utställningen under midsommarehelgen. Vi kände oss hedrade och tackade givetvis ja till erbjudandet. Dels för att vi var danssugna och dels för att visa oss på styva linan började vi omedelbart att öva in ett ganska späckat program. Jag tror att vi räknade med 6-8 danser varje uppvisning under två dagar. Alltnog, när tidpunkten var inne på midsommarafton var laget på plats och under publikens bifall avverkade vi den ena dansen efter den andra, till dess att dagens program var genomgången. Vi gjorde oss redo att avtåga, när programledaren kom och frågade Gösta (Wieger) om vi ville vara snälla och dansa en dans till emedan bygdeskalden "Danjel ve Korsgrinna", som skulle ha uppläsning

omedelbart efter vår uppvisning, ännu ej hade anlänt till platsen.

Jodå, visst ville vi vara snälla, men det skulle komma att kosta oss många svett-droppar. Det visade sig nämligen, att innan det behagade "Danjel ve Korsgrinna" att dyka upp, hade vi hunnit att visa upp hela morgondagens program, och hela laget såg ut som ett gäng bastubadare som glömt att ta av sig kläderna, och det trots att kvicksilvret denna midsommarnatt gick ned flera streck under nollpunkten.

Detta är ett minne som har stannat i mitt medvetande och, som jag tror, även hos de övriga som var med denna midsommarafton 1938.

Text: Artur Johnsson

Folkdans på 1920-talet

Svenska Folkdansringen firar i år sitt 100-årsjubileum. Vilka folkdansföreningar fanns på 1920-talet i Småland? Vad dansade de, hur lärdes danserna in, hur var man klädd vid sina framträdanden? Enligt Dansboken, utgiven av SPF Seniorerna Älmhult, bildades folkdanslaget Frisk Ungdom i Älmhult omkring 1920. Diö folkdanslag tycks ha varit i verksamhet redan 1925. Det kan vara dessa två föreningar som vår medlems-tidning Hembygden skriver om i nummer 5/1925. Föreningarna har anordnat såväl kurser som underhållning för allmänheten. Lagg märke till kursinnehåll, dräkter och program! Här citeras de båda artiklarna ur Hembygden.

Elisabet Johansson

Folkdanskurs i Diö och Älmhult

En kurs i gamla svenska folkdanser har varit anordnad av Småland-Östergötlands hembygdsring samt Diö och Älmhults folkdanslag. Kursen, i vilken även deltagit ombud från Ljungby, Urshult, Hovmantorp och Ingelstad, har pågått i Diö den 17, 18 och 19 april samt i Älmhult den 20.

Kursledaren, styckjunkare Axel Österberg, Jönköping, har förstått att icke allenast på ett förträffligt sätt inöva danserna, utan han har också givit deltagarna del av den kärlek till de gamla vackra allmogedanserna som besjälar honom själv. Musiken har skötts på ett förträffligt sätt av herr Sundkvist från Tranås.

Forts. från sidan 2

fick hjälp av professionella coacher med. Som final fick vi visa upp oss under riksstämman i Karlskrona 2016, vilket bejublades rikligt.

Jag har alltid varit intresserad av slöjd så det blev åtskilliga distriktskurser genom åren. 1990 blev jag invald i slöjdsektionen och sedan dess har jag varit engagerad inom distriktet. När vi hade sektioner, var jag även flera år sammankallande i slöjdsektionen. Till en början var det många deltagare på kurserna men de sista åren fick man nästan tja ta fram deltagare. Bidragen försvann så helgkurserna blev för dyra och bara ett fåtal ville ägna hela helgen åt att vara på kurs. Tillsammans med Kalmar Folkdanslag har vi försökt få en fortsättning på slöjdbyardagen som den tyvärr allt för tidigt bortgångne Åke Eriksson drog igång med sin förening, Virestads folkdanslag, men tyvärr har det bara varit

Antalet deltagare har varit omkring 40. Bland större danser som inövats må nämnas: Östgötapolska, Västgötapolska, Skånsk kadrilj, Hallandskadrilj, Väva vadmal, Skrällåt, Skördedansen, Fryksdalspolska, Fjällnåpolska, Trekarlspolska, Finsk Sappo, Schottis m.fl. Dessutom ha samtliga svenska pardanser inövats. Kursen har säkerligen i hög grad bidragit till att i orten sprida kännedom om och kärlek till våra gamla vackra svenska folkdanser.

Kursdeltagare på folkdanskurs i Diö

Folkdans

... I våra månghundraåriga folklekar och folkdanser ha vi ett kulturarv av oskattbart värde. Att dessa gamla danser alltmera synes komma åter till heders, är väl icke att betrakta som blott och bart en modenyck. Det nyvaknade intresset hör nog samman med en fördjupad hembygds känsla.

Inom en av våra livaktigare hembygdsföreningar, den i Stenbrohult, som bär vår store Linnés namn, har under vintern ett folkdanslag kommit i verksamhet. Övningarna, som varit förlagda till Uranias lokaler i Diö, hava letts av kon-torist Åberg och lärare Lindberg, Diö,-

med fruar. Offentlig uppvisning gavs på lördagen och söndagen.

Med hänsyn till den korta tid, som övningarna pågått, och även det förhållandet, att ingen instruktör biträtt utan allt letades till rätta efter gällande anvisningar, har man inte ord nog att uttrycka sin berömmelse över lagets prestationer. Där var smidighet och turer och gruppe-ringar gingo ledigt. Men de gamla folkdanserna dansas inte i frack eller smoking; de skola dansas i gamla folkdräkter. Det var en ståtlig och färgglad syn, då de nio paren folkdansare i värendsdräkter med spelmannen i spetsen tågade in på arenan. Genast var man i stämning. Inledningen gjordes med klappdansen, och så följde östgötapolska, blekingen och hallandskadrilj. Hrr Almgren och Lindberg utförde oxdansen och hr och fru Åberg träskodansen, slående riktiga trumvirvlar med träskorna. Publiken var förtjust och applåderade.

Med stort bifall mottogs även "Värends-flickornas" sångnummer: Röd lyser stugan, och Flickorna från Småland, sjungna med den hänförelse, som de endast kunna sjungas av flickor i Småland.

På söndagen spelades en teaterpjäs och Diö musikkår skötte dansmusiken. Festen torde säkert ha tillfört Diö folkdanslag ett gott netto.

Signaturen Cehå

helg midsommar – kommer vi att kunna dansa på äldreboenden som vanligt? Kommer det att vara tillåtet med några offentliga midsommarfester? Blir det någon tid så vi kan öva ihop något program till dessa? Blir det någon Korrfestival i år? Kommer det bli möjligt att fira Folkdansringens 100-årsjubileum som det är planerat. Kommer vi att kunna ha vårt framflyttade distriktsårsmöte som ett fysiskt möte? Vi har i styrelsen diskuterat olika möjligheter om vi kan hålla det digitalt. Frågorna är många men svaren är få, framtiden får ge oss svar.

Sven-Erik Arvidsson ledamot i Folkdansringen Småland-Öland

Spelmanshumör

Spelfot har tidigare berättat om skivorna som släpptes på Korrfestivalen 2019. Här kommer en recension på en av dessa - Peter Pedersens "Spelmanshumör".

"Spelmanshumör" en soloskiva av den skånske riksspelmannen Peter Pedersen.

En av de främsta traditionsbärarna av skånsk folkmusik var den legendariske riks- och mästerspelmannen Carl-Eric Berndt, Lund, 1910 – 1988. Hans välklingande spel av skånska låtar på fiol och träskofiol har varit en viktig förebild för Peter Pedersens spelmansutveckling.

Detta framgår tydligt på hans soloskiva "Spelmanshumör" där man inte kan

undgå att märka hur han påverkats av Carl-Eric Berndts spänstiga spelsätt.

Inspelningen av skivan är en enastående prestation av Peter med rent och fint spel och där han enligt min personliga bedömning överträffar sin förebild då det gäller danstempo/rytm i polskorna. Vissa av låtarna är speltekniskt svårspelade på träskofiol vilket Peter klarar utan problem. I valsen efter Lasse Nilsson, Lyby är jag imponerad av den snygga lägeväxlingen i andra repriserna vilket är trixigt på träskofiol.

Ett värdefullt komplement till skivan är det medföljande häftet där man får följa Peters målmedvetna spelmanshistoria. Man kan där också läsa om låtarnas

upphovsmän vilket förstärker inlevelsen när man lyssnar.

Peter har en förhoppning att han genom skivan skall sprida intresse för sina skånska favoritlåtar och sättet att spela dem. De som önskar tillägna sig skånska låtar rekommenderas varmt denna skiva. Spelet av låtarna utgör en väl förankrad medryckande och välklingande variant av skånsk spelmanstradition.

Text: Sylve Björk, riksspelman 1970

Svenska
Folkdansringen

FOLKDANSRÖRELSENS GRÖNA BOKEN-DANSER 26 SEPTEMBER 2020

1923 utkom första upplagan av Svenska folkdanser, utgiven av Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur.

Den har sedan följts av ytterligare fyra upplagor. Vilka danser är det som tagits upp i detta standardverk för generationer av folkdansare, den s.k. Gröna boken?

Många av Gröna bokens danser har under de senaste decennierna hamnat i bakvatten och blir ibland sedda över axeln av dem som anser sig företräda en mer genuint folklig syn på dans. Men är det så? Vad har dessa danser för bakgrund? En del dansbeskrivningar har efterhand förändrats i de senare upplagorna av Gröna boken och stilidealen har skiftat. Under kursen diskuterar vi olika syn på folkdans/folklig dans inom folkdansrörelsen och 1970-talets och dagens ny folkliga rörelse. Vad är folklig danstradition, och hur förhåller sig folkdansrörelsens tradition till den?

Givetvis dansar vi också bland annat, Fryksdalspolska, Frymannadans, Schottis i turer, Snurrebocken, Västgötapolska, Östgötapolska och kanske att vi hinner med Daldans.

Kursledare: Gunilla Landmark och Mats Wahlberg

Gunilla och Mats har båda dansat sedan nedre tonåren, Gunilla i Örebro och Mats i Katrineholm. Sedan 1970-talet har båda varit dansledare i Philochoros, studenternas folkdansförening i Uppsala, och har lett flera kurser inom Ungdomsringen/Folkdansringen på distrikts- och riksnivå. Gunilla är ledamot av danssektionen i Folkdansringen Uppland och har stort silver från polskmärkesuppdansningen.

Spelman: Olle Persson

Olle har spelat åt folkdansföreningar sedan början av 1980-talet, då hos Wadköpings Folkdansgille i Örebro. Han har i hög grad låtit spel och repertoar formas i nära samarbete med kunniga dansinstruktörer. Sedan år 1993 spelar han åt Philochoros.

Plats: Fröseke Folkets hus, Skolgatan 23, 364 97 Fröseke
Datum: LÖRDAG 26/9 2020
Tid: 10.00-17.00
Kursavgift: Medlemmar i Folkdansringen 700 kr, icke medlemmar 850 kr. I kursavgiften ingår kurs, förmiddagskaffe, lunch och eftermiddagskaffe.
Anmälan: Senast 13 september på mail till kurs@folkdansringen.se
Kursansvarig: Emma Karlsson, Dans- och musiksektionen, 070-4452440
Distriktsansvarig: Emma Karlsson, Folkdansringen Småland-Öland, 070-4452440

Det blir inget bröllop på lördag ...

... och förmodligen blir det heller ingen midsommarstång i Lessebo i år. Och varför inte det? Det är det elaka viruset som sätter stopp även för denna tradition. Men en midsommarstång med lite grönt löv och blomster går väl att åstadkomma, även om epidemin inte släpper greppet? Jag ringer och frågar Bo Bergqvist i Lessebo hembygdsförening.

- Nej, säger Bo Bergqvist. Det är vi i hembygdsföreningen som klär midsommarstången. Vi hinner inte få den färdig om vi inte kan börja nu i början av maj månad!

- Färdig, så tidigt behöver man väl inte börja, då hinner den ju "vissna"?!
- Ingen fara, kransarna och girlanger-

na i midsommarstången i Lessebo görs av papper! I Lessebo har det funnits ett pappersbruk ända sedan 1719, dvs i drygt 300 år nu, så att vi pryder midsommarstången med pappersklädda kransar är ju helt självklart, samtidigt som det är unikt. Det här är en tradition från 1900-talets början och midsommarstången har satts

- upp på samma ställe, i parken Intaget i Lessebo, varje år sedan 1917. Nu tvivlar vi på att det blir något midsommarfirande i år.

- Hur går tillverkningen till?

- Jo, i början av maj samlas hembygdsföreningens medlemmar varje måndag i fyra veckor, en grupp på förmiddagen och en på eftermiddagen med ca 15 personer i varje grupp. Tidigare var det personalen vid handpappersbruket som tillverkade kransar och girlanger, men för 7-8 år sedan överlät man arbetet på Lessebo hembygdsförening. Man ansåg sig inte ha ekonomiska resurser att fortsätta. De första åren fick vi handledning och hjälp av äldre personer som arbetat på handpappersbruket, men nu klarar

vi det själva.

- Vad är det ni gör varifrån kommer materialet?

- Det finns ett lager kvar av olikfärgat papper som vi har fått överta. Vi har en stor skärapparat där vi skär remsor som sedan ska vikas, limmas och snos om färdiga ringar av järntråd. Det är 23 små kransar och en stor som ska tillverkas och varje krans tar ungefär sex timmar för en person att tillverka. Överst och underst är det kransar med svenska flaggans färger, men i stången finns det kransar i de övriga nordiska flaggornas färger.

- Och när sätter ni upp midsommarstången?

- Dagen före midsommarafton klär vi den med eklöv och på midsommaraftonens morgon börjar vi tidigt med att montera papperskransarna så att det är färdigt när firandet börjar kl 14. Tidigare var det Lessebo Musikkår, bildad 1885, som stod för själva festarrangemangen med musik och sedvanliga lekar, kaffeservering, lotterier etc. Numera är det Glasriktet Symphonic Band som arrangerar midsommarfesten och det kan komma ungefär 700 besökare till parken.

- Vad händer med midsommarstången efter firandet?

- Den får stå kvar till slutet av augusti så att många har möjlighet att se den även efter midsommaren. Sedan tar vi ner den, rensar alla kransar från papper och bränner det.

- Och hur kommer det att bli i år, 2020?

- Som sagt, det ser dystert ut. Arbetet med kransarna skulle behöva börja snart, men vi vet ju inte om det blir något firande. Blir det inget är det en mer än 100-årig tradition som bryts.

Det är bara att hoppas att epidemin

klingar av. I annat fall kommer säkerligen många traditionella firanden att ställas in eller "ställas om" denna sommar. Inte minst midsommarfirandet är i fara, om det i juni fortfarande råder förbud att samla mer än 50 personer som inte får ta varandra i hand. Vad kommer att hända med dansen kring midsommarstången, musiken, lekledningen och folkdansuppvisningarna? Och tänk att den här sångleken i princip är förbjuden i annan form än sjungen och på distans:

*Flickornas största nöje,
det är att ha en vän.
Så räcker jag dej hand, kära vän,
så tar jag dej i famn, kära vän,
och dansar med dej varje kväll,
det skadar inte dej.*

Och hur går det då med bröllopet? Framtiden må utvisa! I nästa nummer av Spelfot finns det plats för svaren på frågorna. Välkommen med ditt svar och berätta hur det blev!

Elisabet Johansson

Tack!

Smålands Spelmansförbunds Stiftelse för unga
Spelmän vill rikta ett stort tack till
Claire Carlsson, Nybro,
för penning-gåva som kommit stiftelsen till del.

TYVÄRR HAR SPELFOT NÅTT AV DET VÄNTADE
MEN TRÅKIGA BESKEDET ATT
**KORRÖLÄGRET 2020 OCH
SMÅLANDS FOLKMUSIKLÄGER 2020
ÄR INSTÄLLDA!**

- BÅDA LÅTER MEDDELA ATT DE ÅTERKOMMER MED FULL STYRKA OCH ENERGI 2021!

MED FIOLEN I
VITSIPPSDALEN

Foto: Jeanett Rousu

Nu planerar Halleryds spelmanslag
för en tid efter Corona!

Vi hoppas kunna ha en
SPELMANSSTÄMMA
i Halleryds Hembygdspark

Lördag eftermiddag
den 15 augusti

Allspelslåtar och mer info:
www.musikfamiljen.se/halleryds-spelmansstamma

Folkdansringen Små-
land-Öland äger en
gjututrustning för gjut-
ning i mässing,
för t.ex. gjutning av be-
slag till folkdräkter.

Gjututrustningen består av
ca 10 st gjutformar (gjut-
flaskor), 4 st stampar eller
packare och 4 st såll, en
gjutugn, två gjutbehållare,
två smältskoppor, tång att
ta gjutbehållaren med,
lansett, två och halv spann
gjutsand, lite mässing och
en beskrivning på 20 sidor.

Gjututrustningen står står
hemma hos en f.d. medlem
och riskeras nu att skrotas
om ingen vill ha den.

Är ni intresserad av
gjututrustningen så hör av
er snarast till
Folkdansringen
Småland-Öland,
smaland@folkdansringen.se.

SKATELÖVS SPELMANSSTÄMMA 1-2 AUGUSTI 2020

Spelmansstämma i hembygdsparken

GAMMALDANS I BJÖRKBACKEN

LÖRDAGEN DEN 1 AUGUSTI

Klockan 19.00 Gammaldans till
tonerna från Skatelövs spel-
manslag. Ca 6,5 km söder om
Gottåsa vsk utmed väg 126.
Medtag fikakorg!
Entré 80 kr.

SPELMANSSTÄMMA I SKATELÖV

SÖNDAGEN DEN 2 AUGUSTI

Klockan 11.00 Gudstjänst med folkmusik i
Skatelövs kyrka.
Klockan 13.00 Spelmansstämma i hem-
bygdsparken Rosenlund, Skatelöv.
Allspel, scenuppträdande, buskspel, serve-
ring med mera. Entré 60 kr.
På entrébiljetten lottas ut en spelning med
Skatelövs spelmanslag.

I samarbete med
Skatelövs församling,
Sensus, Sparbanken
Eken, Musik i Syd,
Skatelövs hembygds-
förening.

Ev. förändringar i programmet pga pandemin informeras på www.fiol.nu

KALENDARIUM

1-2 AUGUSTI

Skatelövs spelmansstämma

Annons sid. 19

9 AUGUSTI

Sjölanderstämman kl. 13

Lunnabacken, Urshult

26 SEPTEMBER

Gröna boken-danser

Annons sid. 17

3-4 OKTOBER

Markarydsstämman

Spelmansbokens hemligheter

Annons sid. 13

30-31 OKTOBER

Svenska folkdansringens jubileumsdagar, Stockholm (nytt datum)

13-14 NOVEMBER

Bauerstämman, Bunn

25 NOVEMBER – 2 DECEMBER

Marie Bergman och Lasse Englund (nytt datum)

Läs mer på musikriket.nu

SPELFOT - DATUM

Redaktör: Jeanett Rousu,
spelfot.material@gmail.com

Spelfots redaktör förbehåller sig rätten att korta av och redigera insända artiklar. Artiklar och bilder skall vara försedda med namn på skribent respektive fotograf.

Spelfot kan publiceras i valda delar på respektive organisations webbsida på internet.

MANUSSTOPP

15 januari
15 april
15 augusti
1 november

BERÄKNAD UTGIVNING

15 februari
15 maj
15 september
1 december

NOTER OCH SKIVOR

Smålands Spelmansförbund har noter och skivor till försäljning. Angivna priser är inkl. moms.

Priser inom parentes är medlemspriser.

Porto och emballagekostnad tillkommer.

Beställningar sändes till:

Heléne Ingvarsdotter,

helene.ingvarsdotter@kalmar.se

SSF:s plusgiro: 44 80 33-1 Swish: 123 527 8452

Hela sortimentet hittar du på

www.smalandsspelmanforbund.se

SPELMANSHUMÖR

Peter Pedersen
150:- (150:-)

SMÅLANDSLÅTAR

Noter 80:- (60:-)
CD 100:- (100:-)

ANDERS LARSSONS

NOTBOK

Östergötland 1700-tal
180:- (135:-)

KÄLLAN I SLAKA

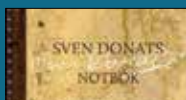
En bok om svensk folkmusik av Marie Länne Persson
200:- (150:-)

SVEN DONATS

NOTBOK

Småland 1700-tal
200:- (200:-)

SPELMANNEN AUGUST

STRÖMBERGS

KOMPOSITIONER

Faksimiltryck 50:- (35:-)

20 SMÅLÄNSKA LÅTAR

Arrangerade för fiol och altfiol av Gösta Klemming
80:- (60:-)

NÅGRA SVENSKA FOLKDANSER

samlade av Gösta Klemming
40:- (30:-)

90 SMÅLÄNSKA LÅTAR

ur Gösta Klemmings häften.
CD-box med 3 skivor.
180:- (135:-)

KROKIGA LÅTAR OCH RAKRYGGADE SPELMÅN FRÅN MARKARYD

Av Jeanett Rousu
350:- (320:-)
Bok + CD

LÅTAR OCH LEKAR

från Väckelsångs socken 80:- (60:-)

ALLSPELSLÅTAR 2013

21 utvalda "vanliga" allspelslåtar 50:- (35:-)

SMÅLÄNSK FOLKTON

53 låtar för 2 fioler ur Lennart Skoglunds notböcker 110:- (80:-)

SMÅ LÄNDERS LÅTAR

Valda låtar ur "Bruna pärmen"
Noter 60:- (45:-)
CD 120:- (90:-)

Spelfot - nr 2 Maj 2020

Medlemsblad för Smålands Spelmansförbund och Folkdansringen Småland-Öland

Ansvarig utgivare: Elisabet Johansson, Hantverkaregatan 3, 341 36 Ljungby

Redaktör: Jeanett Rousu. Material sändes till spelfot.material@gmail.com

